

# Praktik på Læreruddannelsen, University College Capital

På læreruddannelsen UCC<sup>1</sup> ser vi et tæt samarbejde med vores praktikskoler som noget, der både giver liv i skolen og liv i læreruddannelsen. Et samarbejde med betydning for elever, studerendes, praktiklæreres og underviseres læring. Forsknings- og udviklingsarbejder om praktik på læreruddannelsen UCC har givet anledning til det, som vi i dag kalder "udstrakt praktik".

## Udstrakt praktik

I læreruddannelse fra 2013 er praktikfaget delt op i tre praktkniveauer, der gennemføres med praktikperioder i 3 x 6 uger. På UCC ser vi det som 3 x 30 praktikdage, og vi har som den eneste læreruddannelse i landet valgt, at én af de tre praktikker er organiseret i et langstrakt forløb, hvor praktikdagene er placeret over 12 uger. Her er de studerende i praktik 2 dage om ugen i 10 uger og i midten en blokpraktik med praktik alle 5 ugedage i 2 uger. De tre øvrige dage i de "udstrakte uger" er de studerende på UCC, hvor de har undervisning i to sideløbende moduler.

Det kræver tæt samarbejde før, under og efter forløbet at få samarbejdet mellem skoler, UCC-undervisere og studerende til at fungere. I denne sammenhæng er det vigtigt at tydeliggøre, at i den udstrakte praktik er det vanskeligt at adskille, hvad der kommer før og efter praktikken, da den synergi i læreprocesser gennem samarbejdet mellem skole og uddannelse ikke adskilles i et før og efter, men får plads både før, under og efter.

## Før praktikken

Før praktikken skal samarbejdet opbygges, men vi oplever, at der er lyst og vilje til samarbejdet, der omfatter meget kontakt mellem parterne.

Samarbejdet indledes i studieåret inden praktikken. Gennem forløbet er der en række aktiviteter; møder og mails om samarbejdet, kursusdag, besøg hos hinanden, fællesvejledning, fælles eksamen m.m. Det gør det nemmere at få samarbejdet til at fungere. De studerendes tilknytning til skolen i studieåret inden praktikken, bevirker desuden at det er blevet hverdag at have studerende på skolerne, og skolelærere og elever i UCC's bygninger. Resultatet er med andre ord fælles læringssammenhænge både her og der.

## Beskrivelse af selve praktikken - før, under og efter i et – det er en del af pointen!

Et af målene med at lade praktikken forløbe over mange uger er at give de studerende mulighed for at deltage i skolens liv. Det vil sige at følge elevernes læring og udvikling over en længere periode, at følge en lærers opgaver over tid og at gøre sig erfaringer med at skabe relationer til elever, kollegaer og forældre gennem mere end en 6-ugers periode.

Et andet mål med denne organisering, hvor de studerende er studieaktive både på skolen og på UCC,

er at give mulighed for at tilføre læreruddannelsen nyt liv gennem et samarbejde mellem de tre moduler, som kører parallelt: Deres undervisningsfag, modulet "Lærerens tilrettelæggelse af undervisning" og praktik.

Livet på skolen bliver via den udstrakte praktik en aktiv del af uddannelsens liv. Erfaringerne med de studerendes aktioner i skolen bearbejdes i den del af praktikfaget, der foregår på UCC. Undervisningsfaget og "Lærerens tilrettelæggelse af undervisning" har desuden hele tiden mulighed for at spille sammen med de studerendes konkrete skolepraksis, enten sideløbende eller i form af tværfaglige forløb.

## Efter praktikken samt parternes refleksioner

Efter forløbet med praktikdage på skolen afvikles de studerendes kompetencemålsprøve ligeledes ude på skolerne. På den måde er helheden i det uddannelsesansvar en praktikskole har tydelig, og det bliver afsluttet med skolens direkte medvirken og viden om, hvordan de studerende klarer dette.

Samarbejdet giver læring for elever og studerende, livslang læring for lærere og undervisere samt aktuelle og relevante "forstyrrelser" i både skole og læreruddannelsen.

Vores erfaringer er med andre ord, at den udstrakte praktik styrker alle parternes professionsforståelse og syn på faget praktik. Det kommer fx til udtryk i følgende citater fra hhv. en praktiklærer, studerende og underviser fra Læreruddannelsen UCC:

*"Samarbejdet med de studerende og undervisere fra læreruddannelsen både udfordrer og inspirerer mig fagligt og didaktisk. Et sådant samarbejde fornyer og bekræfter min viden og tilgang til undervisningen. Det der sker i dialogen med de studerende og undervisere i forbindelse med planlægning og gennemførelse af undervisning er, som jeg ser det, et tiltrængt supplement i en undervisningsverden, hvor tid til fordybelse og diskussion er en stor udfordring." Lærer på Syvstjernes skolen*

*"Det har været rigtig godt at kunne bruge nogle oplevelser og erfaringer fra Kongevejens Skole, så man bedre har kunnet inddrage den teori, vi har lært og kunnet se en sammenhæng.*

<sup>1</sup> Læreruddannelsen UCC er en fusion mellem Blaagaard, Københavns Dag og Aftenseminarium og Zahle

*Jeg har fået stor forståelse for, hvor meget der ligger bag det at være lærer. Jeg er virkelig glad for, at det er den her uddannelse, jeg har valgt. Det er fantastisk at binde erfaringer fra undervisningen op på virkelighed. Det er meget synligt, hvad jeg har lært og jeg kan se forbedring hver gang. Der er flere dybder i lærerrollen, end jeg troede.” Studerende på Læreruddannelsen UCC.*

*”Jeg oplever, at de studerende og jeg taler om både teori og praksis på en helt anden måde, når de studerende løbende kan trække deres egne konkrete erfaringer og oplevelser fra praktikskolen med ind i undervisningen på Zahle (Læreruddannelsen UCC). Det giver noget helt andet, end når vi bruger andres praksis fx på video – de får et ”målrettet blik” i øjnene, og det bliver tydeligt for dem, hvorfor de uddanner sig til lærere. Det bliver naturligt for dem at tænke: ”Vi skriver lige til Silke og spørger, om ...” Jeg oplever også, at det er en helt anden måde at komme på praktikbesøg og trepartssamtaler på. Praktiklærerne og jeg har faktisk et reelt samarbejde om at uddanne studerende til lærere, og jeg er ikke en ”mystisk én” fra læreruddannelsen, for vi kender allerede hinanden. Underviser i matematik på Læreruddannelsen UCC.*

#### **Forslag til hvad der kunne løfte udstrakt praktik endnu mere**

Skolerne og vi på UCC ser mange kvaliteter i den udstrakte praktik, men organiseringen støder også på vanskeligheder. Her kan f.eks. nævnes:

- Skolernes vanskeligheder med at sikre, at de studerende får et praktikskema, som indeholder timer i deres undervisningsfag, når det er læreruddannelsen, der må fastsætte de to dage, hvor de studerende er i praktik.
- De studerendes vanskeligheder med at prioritere deres tid, så de får forberedt og efterbehandlet både praktikken og undervisningen på læreruddannelsen.
- Undervisernes balancegang mellem at tage udgangspunkt i deres moduls fagindhold og de studerendes aktuelle behov, for at forberede forløb til praktik samt efterbehandle praktikerfaringer.

Det er vanskeligheder, som oftest skyldes de to institutioners forskellige rammer, vilkår, logikker og kulturer. Nøglen er et tæt samarbejde, og fordelene ved den udstrakte praktik er i overtal - så vi arbejder videre med at justere den udstrakte praktikform.

(Du kan læse mere om ovenstående i artiklen ”Livgivende samarbejde!” af Tine Sofie Højrup i tidsskriftet: Liv i skolen. Nr. 1, Læreruddannelse og

lærere samarbejder om forskning, marts 2015, 17. årgang.)

#### **Appendiks: Mere formel beskrivelse af læreruddannelsens fag praktik og samarbejde med praksisfeltet som centralt i uddannelsen til lærer.**

I de seneste år er både læreruddannelse og folkeskole blevet reformeret. I drøftelserne forud for reformerne har det været tydeligt, at forligsparterne bag har ønsket mere skole i læreruddannelsen og mere læreruddannelse i skolen.

En af intentionerne med reformen af læreruddannelsen var at skabe en uddannelse, der er mere praksisnær, og professionshøjskoler, kommuner og skoler skal i højere grad end tidligere være sammen om at løfte uddannelsesopgaven. Forligstekst og bekendtgørelse afspejler ønsket om en tydelig ændring i samarbejdet. Tidligere var det begrænset til et samarbejde mellem læreruddannelse og de lærere, der løste praktiklæreropgaven. Hensigten er nu, at hele skolen skal fungere som uddannelsessted for lærerstudende. Der ses en drejning fra samarbejde om en formaliseret praktik som en introduktion til lærerarbejdet, til en hensigt om at hele skolen skal fungere som læringsarena med udforskning og afprøvning. Dette i en vekselvirkning med studierne på læreruddannelsen.

#### **Praktik og praksissamarbejde**

FIVU og KL har indgået aftale om samarbejde om læreruddannelse<sup>2</sup>. Efterfølgende er der indgået partnerskabsaftaler mellem professionshøjskolerne og de kommuner, som har studerende i praktik på deres skoler. I disse sammenhænge anvendes begrebet praktikvirksomhed, som nu er samlebegrebet for det samarbejde, der skal være om uddannelse af kommende lærere. Det indbefatter:

1. Praktik: Samarbejde om faget praktik med 3 praktikkiveauer I, II og III. Praktik er et selvstændigt fag i læreruddannelsen med egne kompetencemål, og hvert niveau afsluttes med en eksamen.
2. Praksissamarbejde: Et kontinuerligt samarbejde mellem en gruppe studerende og deres undervisere på UCC og lærere, elever og ledelse på de tilknyttede praktikskoler. Praksissamarbejdet finder på UCC sted i de semestre, hvor de studerende ikke er ude i praktikfaget.

<sup>2</sup> FIVU - Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og KL - Kommunernes Landsforenings aftale af 24. maj

2013 om samarbejde mellem professionshøjskoler og kommuner om praktik i læreruddannelsen

På professionshøjskolernes læreruddannelser har man i mange år samarbejdet med lokale praktikskoler om praktikfaget. Derudover har mange lærere på praktikskolerne og undervisere på professionshøjskolerne, på eget initiativ fundet sammen og i fællesskab lavet større eller mindre projekter. De nye reformer af skole og læreruddannelse afspejler, at ildsjæles hidtidige praksis og udviklings- og forskningsarbejder er fundet så betydningsfulde, at der nu indgås bindende aftaler, hvor samarbejdet er formaliseret. Forestillingen er, at skolen skal åbne sig mere mod det omgivende samfund, og at læreruddannelsens adgang til skolens praksis skal lettes. Dette så de studerende på læreruddannelsen løbende kan have kontakt til den praksis, de skal ud og agere i som færdiguddannede. Alt sammen med det overordnede formål, at alle elever i folkeskolen bliver bedst muligt udfordret, så de kan blive så dygtige, de kan. Intentionerne er ambitiøse.